

TENTAMENBUNDEL

RECHTSGESCHIEDENIS I

5 tentamens

prijs 6 euro

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamennummer	98080036
Versienummer	1
Datum	26 augustus 1998
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De ^{def.}voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op ^{16/17} ~~12~~ punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u ¹⁷ ~~12~~ punten of hoger heeft gescoord). Deze ~~norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.~~

- 01 Het imperium (wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht) in Rome
- was en bleef ondeelbaar.
 - berustte bij het volk.
 - verdween aan het einde van de koningstijd.
 - ontstond in de keizertijd.
- 02 Hugo de Groot achtte het Romeinse recht vooral van waarde omdat
- het Romeinse recht het gemene recht, *ius commune*, van het Europese vasteland was.
 - het als dogmatisch stelsel onovertroffen was.
 - het een schat aan literair-historische gegevens bevatte.
 - het zo veel regels van wijsheid en billijkheid bevatte.
- 03 Uiteindelijk berustte in de Middeleeuwen de rechtskracht van een aan het Romeinse recht ontleende regel
- op de wettekst van het *Corpus Iuris*.
 - op de glosse die op die tekst is gemaakt.
 - op de uitspraak van de rechter.
 - op de al dan niet op schrift gestelde mening van een glossator.
- 04 Het idee van het natuurrecht als een door God gegeven recht kwam in de Middeleeuwen in zwang via de geschriften van onder anderen
- Augustinus.
 - Gaius.
 - Aristoteles.
 - Bartolus.
- 05 De praetor vaardigde het *edictum perpetuum* uit op grond van
- een *lex* (wet) van de volksvergadering.
 - een keizerlijke constitutie.
 - een *senatusconsult*.
 - het imperium.
- 06 F.C. von Savigny betoogde in zijn boek "Vom Beruf unsrer Zeit für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft" dat
- Duitsland nooit rijp zou zijn voor een nationale codificatie.
 - Duitsland nog niet rijp was voor een nationale codificatie.
 - Duitsland zo spoedig mogelijk moest overgaan tot het maken van een nationale codificatie.
 - Duitsland geen codificatie maar een praetorisch edict in aangepaste vorm moest invoeren.
- 07 Wat wordt onder 'legistische interpretatie' verstaan?
- die interpretatie waarbij het rechterlijk oordeel praktisch tot wet wordt, zodat geen codificatie nodig is
 - de interpretatie van de wetgever zelf in geval van een *référé législatif*
 - uitlegging op grond van het Romeinse recht
 - een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen

- 08 Een belangrijk literatuurggenre vormen de commentaren. De uitwendige structuur van dit genre kenmerkt zich vooral door
- een sterk casuïstische benadering van de gepresenteerde vraagstukken.
 - zeer extensieve interpretatiemethodes.
 - een meer systematische behandeling van een beperkt onderwerp.
 - een historische benadering van de oorspronkelijke wettekst.
- 09 Door welke der hieronder genoemde codificaties is het Nederlandse BW van 1838 het meest beïnvloed?
- door het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koninkrijk Holland
 - door het Ontwerp Kemper van 1820
 - door het Allgemeines Landrecht
 - door de Code civil
- 10 ~~Welke maatregel(en) nam Justinianus tegen tekstbederf?~~
- ~~alleen het commentaarverbod~~
 - ~~alleen het interpolatieverbod~~
 - ~~het commentaarverbod en het interpolatieverbod~~
 - ~~het siglenverbod en het commentaarverbod~~
- 11 Het natuurrecht had tot de 17e eeuw nauwelijks betekenis voor de beoefening van het privaatrecht. Dit gegeven vindt zijn verklaring in het feit dat de ratio scripta vooral werd verondersteld te zijn neergelegd in
- de Codex Justinianus.
 - de Instituten.
 - de Digesten.
 - de Novellen.
- 12 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De arresten van de Franse parlementen hebben grote invloed uitgeoefend op de rechtsontwikkeling van het ancien régime.
- II De invloed van de 'arrêts de règlement' was niet zo groot dat ze de basis vormden voor artikelen van de Code civil.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 13 In welke staatkundige eenheid kwam het BGB tot stand?
- het Eerste Rijk
 - het Tweede Rijk
 - het Derde Rijk
 - de Duitse Bond

- 14 De leer van de trias politica is verwoord door
- Ch.L. de Montesquieu.
 - Voltaire.
 - J.J. Rousseau.
 - R.J. Pothier.
- 15 In welk der onderstaande West-europese landen werd voor-Justiniaans Romeins recht gebruikt?
- in Italië
 - in Oostenrijk
 - in Pruisen
 - in Frankrijk
- 16 Van welk vak wordt Bartolus de Sassoferrato als de grondlegger beschouwd?
- van het volkenrecht
 - van het internationaal privaatrecht
 - van het ius gentium
 - van het handelsrecht
- 17 Met de invoering van de Digesten
- hield het juristenrecht (ius) op te bestaan als afzonderlijke rechtsbron.
 - kon iedereen de geschriften van de oude Romeinse juristen lezen.
 - werd het juristenrecht officieel gesanctioneerd als aparte rechtsbron.
 - werden de geschriften van de Romeinse juristen in het Grieks vertaald.
- 18 Welke bewering is *onjuist*?
- Het privaatrecht zou er zonder de 'Vernunftrechtler' heel anders hebben uitgezien.
 - De systematische opbouw van nagenoeg alle moderne wetboeken is aan de geschriften van de 'Vernunftrechtler' ontleend.
 - De 'Vernunftrechtler' benaderden het natuurrecht rationalistisch en bevrijd van de romeinsrechtelijke autoriteit.
 - De 'Vernunftrechtler' onderwezen niet het ius constituendum maar het ius constitutum.
- 19 ~~Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.~~
- ~~Het Allgemeine Landrecht für die Preussischen Staaten (ALR) heeft in Pruisen voor wat het privaatrecht en het strafrecht betreft, gegolden tot 1900.~~
 - ~~Het Allgemeine Landrecht für die Preussischen Staaten heeft nooit exclusieve werking gekend.~~
- ~~I en II zijn juist.~~
 - ~~Alleen I is juist.~~
 - ~~Alleen II is juist.~~
 - ~~I en II zijn onjuist.~~

- 20 Welke twee Bolognese juristen hebben een standaardglosse (glossa ordinaria) gemaakt?
- Irnerius en Accursius
 - Irnerius en Bartolus
 - Accursius en Johannes Teutonicus
 - Accursius en Bartolus
- 21 ~~De eerste eigen magistraten van de plebs waren de~~
- ~~volkstribunen.~~
 - ~~decimviri (college van tien mannen).~~
 - ~~praetoren.~~
 - ~~consuls.~~
- 22 De 'statuten' (wetgeving in de Italiaanse steden in de Middeleeuwen) werden mogelijk door
- de commentaren van Bartolus.
 - de uitbreiding van het handelsverkeer.
 - een bevel van de Duitse keizer.
 - losmaking van de Duitse keizer na de slag bij Legnano (1176).
- 23 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Het canonieke recht maakt, volgens de Middeleeuwse rechtsbronnenleer, deel uit van het geschreven goddelijke recht.
 - Het zogenaamde 'Corpus Iuris Canonici' is géén codificatie.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 24 Welke stelling is onjuist?
Het in het handboek gehanteerde begrip codificatie impliceert
- een overheid die gezag uitoefent over haar onderdanen.
 - materiële volledigheid.
 - door de overheid verleende exclusieve werking.
 - een thematisch afgerond rechtsgebied.
- 25 De 'Freirechtsbewegung' beoogde
- de rechter een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen op te leggen.
 - het BGB van minder open normen te voorzien.
 - de rechter een van het BGB onafhankelijke positie te geven.
 - de invloed van de Historische School op het BGB te vergroten.
- 26 De senaat had ten tijde van de republiek
- niet meer dan een adviserende stem.
 - het initiatief op het gebied van de wetgeving.
 - het toezicht op de mores (zedes).
 - het vetorecht ten opzichte van besluiten van de volksvergaderingen.

- 27 De common law in Engeland is in feite
- a. voornamelijk gebaseerd op lokale gewoonterechten.
 - b. voornamelijk een rechtersrecht.
 - c. vooral gebaseerd op het Corpus Iuris Civilis.
 - d. vooral gebaseerd op het Normandische recht.
- 28 In de traditie van de pandektisten staat *niet*
- a. het Grieks Burgerlijk Wetboek van 1940.
 - b. ons BW van 1838.
 - c. ons NBW van 1992.
 - d. het Burgerlijk Wetboek van Brazilië.
- 29 Welke oorzaken stonden de onbelemmerde uitoefening van de taak van het 'Reichskammergericht' in de weg?
- a. De rechtsverscheidenheid in het rechtsgebied van dit gerecht
 - b. De privileges om niet in hoger beroep te hoeven verschijnen voor het 'Reichskammergericht'
 - c. De tegenstand van de paus
 - d. Het ontbreken van een codificatie
- 30 Welke der onderstaande stellingen is juist?
- a. De Uniform Commercial code is geen codificatie, de Restatements of the law zijn dat wel.
 - b. De Uniform Commercial Code is een codificatie, de Restatements of the Law zijn dat niet.
 - c. Zowel de Uniform Commercial Code, als ook de Restatements of the Law zijn te beschouwen als codificaties.
 - d. Noch de Uniform Commercial Code, noch de Restatements of the Law zijn te beschouwen als codificaties.

Def.
VOORLOPIG ANTWOORDMODEL
TENTAMEN RECHTSGESCHIEDENIS I (R. 12.2.1.1)
26 augustus 1998 (90000036)

Bij de 2e druk van Hoofdstukken uit de Europese codificatiegeschiedenis, J.H.A. Lokin en
W.J. Zwalve, Groningen, 1992

01	a	blz. 40 e.v.
02	d	blz. 31
03	a	blz. 96-98
04	a	blz. 24
05	d	blz. 48
06	b	blz. 215-219
07	d	blz. 235
08	b	blz. 123, 194
09	d	blz. 288, 289
10	e	blz. 369, 370
11	c	blz. 27
12	b	blz. 147
13	b	blz. 229
14	a	blz. 155
15	d	blz. 137, 138
16	b	blz. 121, 122
17	a	blz. 65-72, m.n. 69
18	d	blz. 33
19	e	blz. 204, 207
20	c	blz. 99, 105
21	b	blz. 345
22	d	blz. 120
23	c	blz. 102, 118
24	b	blz. 2, 218
25	c	blz. 234 e.v.
26	a	blz. 40
27	b	blz. 327, 328
28	b	blz. 79, 241
29	b	blz. 195-196
30	b	blz. 390

OpenUniversiteitNederland

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamennummer	99010036
Versienummer	1
Datum	20 januari 1999
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 De senaat had ten tijde van de republiek
- a niet meer dan een adviserende stem.
 - b het initiatief op het gebied van de wetgeving.
 - c het toezicht op de mores (zeden).
 - d het vetorecht ten opzichte van besluiten van de volksvergaderingen.
- 02 Het zogenaamde 'Edictum Rothari', het wetboek dat de Langobardische koning Rotharis in 643 uitvaardigde, gold
- a voor alle onderdanen van de koning.
 - b alleen voor de Romeinse onderdanen van de koning.
 - c alleen voor de langobardische onderdanen van de koning.
 - d voor alle Germaanse onderdanen van de koning.
- 03 Wat is de invloed geweest van de grote negentiende eeuwse codificaties?
- a Ze hebben de rechtenstudies belangrijke nieuwe impulsen gegeven.
 - b Ze hebben de moderne rechtenstudies hun typisch provinciaal karakter gegeven.
 - c Ze hebben gezorgd voor een gemeenschappelijke Europese rechtscultuur.
 - d Ze hebben de *mos italicus* in de hand gewerkt.
- 04 De eerste, louter op natuurrechtelijke beginselen gebaseerde revolutie in de moderne geschiedenis is
- a de Amerikaanse revolutie.
 - b de Franse revolutie.
 - c de Russische revolutie.
 - d de opstand van de Nederlandse gewesten tegen Philips II.
- 05 Geen voorstander van het natuurrecht was
- a L.J. Vitringa.
 - b H.C. Cras.
 - c W. Schorer.
 - d Ch. Thomasius.
- 06 Welke bewering is onjuist?
- a Codificatie vindt vaak plaats na een periode van onrust of oorlog.
 - b Voor codificatie is een sterk centraal gezag nodig.
 - c Codificatie wordt gekenmerkt door de exclusiviteitsclausule; binnen een codificatie kan echter wel een *lex posterior*-regel gelden.
 - d Codificatie wordt gekenmerkt door de zogenaamde 'savatorische clausule'.
- 07 De versmelting van keizerlijk recht en juristenrecht in één systematisch geordende verzameling wordt eerst verwezenlijkt in de
- a Codex Gregorianus.
 - b Codex Theodosianus.
 - c Codex Justinianus.
 - d Basilica.

- 08 Waar moet het begin van de Nederlandse codificatiegeschiedenis historisch geplaatst worden?
- a bij de Unie van Utrecht (1579)
 - b bij het Plakkaat van verlatighe (1581)
 - c bij de Staatsregeling van 1798
 - d bij de grondwet van 1814
- 09 Het feit dat het wetsontwerp van Von Cocceji geen succes was werd, volgens Suarez, veroorzaakt doordat
- a Von Cocceji een tegenstander was van het natuurrecht.
 - b Von Cocceji geen juristen uit de praktijk had geraadpleegd.
 - c in het ontwerp naar materiële volledigheid werd gestreefd.
 - d het Romeinse recht een al te grote invloed erop had gehad.
- 10 Welk recht gold *niet* in het Duitsland onder Bismarck?
- a het ALR
 - b het BGB
 - c de Code civil
 - d het Romeinse recht
- 11 Tot bron van het ius civile worden *niet* gerekend de
- a adviezen van rechtsgeleerden (*responsa*).
 - b senaatsbesluiten (*senatusconsulta*).
 - c edicten van de praetor.
 - d wetten.
- 12 Ten aanzien van de Lex Romana Visigothorum kan *niet* gesteld worden dat zij
- a werd uitgevaardigd door de keizer van het West-Romeinse rijk.
 - b de infiltratie van Romeinsrechtelijke concepties in Europa bevorderde.
 - c uitging van het personaliteitsbeginsel.
 - d een thematisch afgerond rechtsgebied.
- 13 Welke stelling is *onjuist*?
- Het in het handboek gehanteerde begrip codificatie impliceert
- a een overheid die gezag uitoefent over haar onderdanen.
 - b materiële volledigheid.
 - c door de overheid verleende exclusieve werking.
 - d een thematisch afgerond rechtsgebied.
- 14 De Franse parlementen hebben zich nooit voorstander getoond van de unificatie van het recht omdat
- a er achter unificatie de keizerlijke pretentie schuilging.
 - b hun afzonderlijke bestaansrecht erdoor zou worden aangetast.
 - c zij de rechtsongelijkheid beschouwden als de afspiegeling van de verscheidenheid van het Franse volk.
 - d zij inhoudelijke kritiek hadden op het Romeinse recht.

- 15 Op welke optekening van het Romeinse recht was de toepassing van dit recht in het 'pays de droit écrit' oorspronkelijk gebaseerd?
- a op de Lex Romana Burgundionum
 - b op de Codex Theodosianus
 - c op de Codex Justinianus
 - d op het Breviarium van Alarik
- 16 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het canonieke recht maakt, volgens de Middeleeuwse rechtsbronnenleer, deel uit van het geschreven goddelijke recht.
 - II Het zogenaamde 'Corpus Iuris Canonici' is géén codificatie.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 17 Ten tijde van Ulpianus vielen onder het woord 'constitutio' *niet*
- a decreta.
 - b rescripta.
 - c mandata.
 - d responsa.
- 18 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De taak van de Lord Chancellor was onder andere op grond van billijkheid oordelen in gevallen waarvoor de common law geen uitkomst bood.
 - II De taak van de Lord Chancellor komt overeen met die van de praetor in het Romeinse recht.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 19 Hugo de Groot achtte het Romeinse recht vooral van waarde omdat
- a het Romeinse recht het gemene recht, ius commune, van het Europese vasteland was.
 - b het als dogmatisch stelsel onovertroffen was.
 - c het een schat aan literair-historische gegevens bevatte.
 - d het zo veel regels van wijsheid en billijkheid bevatte.
- 20 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Gewoonterecht is per definitie ongeschreven recht.
 - II Het stadboek van Groningen is in druk uitgegeven.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.

- 21 De common law in Engeland is in feite
- a voornamelijk gebaseerd op lokale gewoonterechten.
 - b voornamelijk een rechtersrecht.
 - c vooral gebaseerd op het Corpus Iuris Civilis.
 - d vooral gebaseerd op het Normandische recht.
- 22 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De 19^e eeuwse Duitse pandektistiek kan worden beschouwd als de voortzetting van de Middeleeuwse mos gallicus.
 - II In de 17^e eeuw zette men onder de naam usus modernus pandectarum de Italiaanse beoefening van het Roomse recht (mos italicus) in het Heilige Roomse Rijk voort.
- A I en II zijn juist.
 - B Alleen I is juist.
 - C Alleen II is juist.
 - D I en II zijn onjuist.
- 23 Aan de Engelse universiteiten werd van oudsher onderwijs gegeven in
- a gewoonterecht.
 - b common law.
 - c natuurrecht.
 - d Romeins recht.
- 24 De grote man van de Amerikaanse codificatiebeweging was
- a William Penn.
 - b David Dudley Field.
 - c Edmund Burke.
 - d James C. Carter.
- 25 Veel natuurrechtsgeleerden uit de 17e eeuw accepteerden het Romeinse recht omdat het
- a zoveel redelijke en billijke regels bevatte.
 - b dienst deed als subsidiair recht.
 - c aan alle universiteiten werd onderwezen.
 - d het recht was van de Roomse keizers.
- 26 Von Jhering, aanvankelijk een aanhanger van de Historische School, keerde zich van deze school af omdat er volgens hem te veel aandacht werd besteed aan
- a het Romeinsrechtelijke deel van het recht.
 - b de historische ontwikkeling van het recht.
 - c de abstracte dogmatiek van het recht.
 - d de sociologische ontwikkeling van het recht.
- 27 Portalis, lid van de commissie die de Code civil opstelde
- a meende dat men het, na de inwerkingtreding van de Code, verder wel zonder rechtswetenschap af zou kunnen.
 - b stond een algeheel interpretatieverbod van de wet voor.
 - c was een vertegenwoordiger van de stroming van het legisme.
 - d meende dat een wetboek nooit volledig zou kunnen zijn.

- 28 In de geschiedenisboeken wordt dikwijls gesproken over de val van het West-Romeinse Rijk, in 476 n.C. Die val betekende dat
- a het West-Romeinse Rijk rehtens ophield te bestaan.
 - b het West-Romeinse Rijk het rehtens zonder keizer moest stellen.
 - c het Romeinse Rijk definitief in twee helften (Oost en West) werd verdeeld.
 - d de Oost-Romeinse keizer rehtens alleenheerser werd van het gehele Romeinse Rijk.
- 29 Wie van de hieronder genoemde geleerden is *geen* aanhanger van het natuurrecht?
- a Samuel von Pufendorf
 - b Hugo de Groot
 - c Edmund Burke
 - d Thomas Paine
- 30 De rechtvaardiging van het toepassen van de regels van het Romeinse *ius gentium* op niet-Romeinen kan worden gevonden in het feit dat het *ius gentium* een voortbrengsel is van de
- a goede trouw.
 - b billijkheid.
 - c natuurlijke rede.
 - d rechtsgelijkheid.

Def.
Voorlopig antwoordmodel tentamen
Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
dd 20 januari 1999 99010036

- 01 a blz. 40
- 02 c blz. 83-84
- 03 b blz. 261
- 04 a blz. 27-28
- 05 a blz. 262 e.v.
- 06 d blz. 196
- 07 d blz. 61 e.v.; blz. 76
- 08 c blz. 268 e.v.
- 09 d blz. 203
- 10 b blz. 227
- 11 c blz. 41, 50, 54-56
- ~~12 a blz. 136-137~~
- 13 b blz. 2
- 14 b blz. 152
- 15 d blz. 137-138
- 16 c blz. 102, 118
- 17 d blz. 54
- 18 a blz. 50, 376, 369
- 19 ~~a~~ d blz. 79, 241
- 20 ~~a~~ b blz. 31
- 21 b blz. 373-374
- ~~22 a blz. 149, 194~~
- 23 d blz. 395
- 24 b blz. 389
- 25 a blz. 35
- 26 c blz. 231-232
- 27 d blz. 165-171
- 28 d blz. 57-58
- 29 c blz. 33 e.v., blz. 381
- 30 c blz. 22

OpenUniversiteitNederland

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamenummer	99040044
Versienummer	1
Datum	8 april 1999
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 7 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Glanvill wordt beschouwd als de schrijver van de eerste common law-verhandeling.
 - II De eerste common law-verhandeling behandelt naast de lokale gewoonterechten het koninklijke recht.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 02 Aan de universiteit van Bologna werd het studieprogramma vastgesteld door
- a de studentenvereniging.
 - b de rector.
 - c de professoren.
 - d het bestuur.
- 03 De belangrijkste bron voor onze kennis van de geschriften van de klassieke juristen wordt gevormd door de
- a. Instituten van Gaius.
 - b. Responsa van Ulpianus.
 - c. Digesten van Justinianus.
 - d. commentaren op Sabinus door Paulus.
- 04 In de Franse 'Déclaration des Droits de l'homme et du citoyen' (Verklaring van de Rechten van de mens en van de burger) van 26 augustus 1789 komen een aantal beginselen voor die ontleend zijn aan bepaalde schrijvers. Aan welke schrijver is het legaliteitsbeginsel (nulla poena-beginsel) ontleend?
- a. Jean Jacques Rousseau
 - b. Cesare Beccaria
 - c. Montesquieu
 - d. Jeremy Bentham
- 05 De statutenleer van Bartolus
- a vinden we niet terug in onze huidige wetgeving.
 - b zien we terug in de artikelen 6, 7 en 10 van de Wet Algemene bepalingen.
 - c werd alleen in het canonieke recht overgenomen.
 - d behoorde tot het gedachtengoed van de glossatoren.
- 06 Als in de rechtswetenschap gesproken wordt over 'receptie', dan wordt bedoeld op het
- a. toenemend gebruik van Romeins recht in West-Europa.
 - b. invoeren van Frans privaatrecht in de periode 1818-1838 in Nederland.
 - c. overnemen van Zwitsers privaatrecht in Turkije.
 - d. opnemen van Duits privaatrecht in Japan.

- 07 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Jeremy Bentham was voorstander van codificatie om de burgers te bevrijden van de mogelijke willekeur van rechters.
 - II Jeremy Benthams leer is een belangrijke aanzet geweest voor de ontwikkeling van de Engelse common law in de Verenigde Staten in de 19e eeuw.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 08 Het natuurrecht had tot de 17e eeuw nauwelijks betekenis voor de beoefening van het privaatrecht. Dit gegeven vindt zijn verklaring in het feit dat de ratio scripta vooral werd verondersteld te zijn neergelegd in
- a de Codex Justinianus.
 - b de Instituten.
 - c de Digesten.
 - d de Novellen.
- 09 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De arresten van de Franse parlementen hebben grote invloed uitgeoefend op de rechtsontwikkeling van het ancien régime.
 - II De invloed van de 'arrêt de règlement' was niet zo groot dat ze de basis vormden voor artikelen van de Code civil.
- a I en II zijn juist.
 - b Alleen I is juist.
 - c Alleen II is juist.
 - d I en II zijn onjuist.
- 10 Met de invoering van de Digesten
- a hield het juristenrecht (ius) op te bestaan als afzonderlijke rechtsbron.
 - b kon iedereen de geschriften van de oude Romeinse juristen lezen.
 - c werd het juristenrecht officieel gesanctioneerd als aparte rechtsbron.
 - d werden de geschriften van de Romeinse juristen in het Grieks vertaald.
- 11 In welk der onderstaande West-europese landen werd voor-Justiniaans Romeins recht gebruikt?
- a in Italië
 - b in Oostenrijk
 - c in Pruisen
 - d in Frankrijk

- 12 De Accursische glosse bleef gedurende de gehele periode waarin het Romeinse recht kracht van wet heeft gehad van het grootste belang; dit voornamelijk in verband met
- de stelregel '*quidquid non agnoscit glossa, nec curia agnoscit*' ('wat de glosse niet kent, kent ook de rechter niet').
 - het feit dat men daaruit de goede tekst van het Corpus Iuris kon ontnemen.
 - het gegeven dat de daarin opgenomen glossen gezag van wet hadden.
 - het feit dat de glosse van Accursius onmisbaar was bij de oplossing van bepaalde problemen van internationaal privaatrecht.
- 13 Welke van de onderstaande juristen maakte *geen* deel uit van de commissie van vier personen, door Napoleon belast met het maken van een ontwerp voor de Code civil?
- Tronchet
 - Bigot-Préameneu
 - Maleville
 - Pothier
- 14 Welke stelling betreffende de band tussen natuurrecht en canoniek recht is *onjuist*?
- Het natuurrecht was de bron van de *aequitas canonica*.
 - Het natuurrecht werd in de Middeleeuwen meestal onderwezen binnen het verband van het canonieke recht.
 - Ook het canonieke recht erkende het primaat van de rede.
 - Pas door de '*Vernunftrechtlehre*' van de achttiende eeuw is de band tussen natuurrecht en canoniek recht doorbroken.
- 15 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Het ontstaan van het Decretum van Gratianus kan in verband gebracht worden met de strijd tussen keizer en paus.
 - Hetzelfde kan gezegd worden van het bestuderen van het Corpus Iuris (met name de Digesten) door Irnerius en zijn volgelingen.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 16 Welke bewering met betrekking tot het Wetboek Napoleon ingerigt voor het Koninkrijk Holland is *onjuist*?
- Het is het eerste Nederlandse Burgerlijk Wetboek dat gelding kreeg.
 - Het staat sterk onder de invloed van de Franse Code civil.
 - Het is mede beïnvloed door het Ontwerp Van der Linden.
 - Het is voor een belangrijk deel gebaseerd op het werk van de Commissie van Twaalf.
- 17 In de tijd van Cicero (106-43 v.C.) is het belangrijkste fundament voor het recht
- de Lex XII Tabularum (de Wet van de Twaalf tafelen).
 - de *constitutio principis* (de keizerlijke constitutie).
 - het praetorische edict.
 - het plebisciet

- 18 Een rescript is een
- door de keizer gegeven antwoord op een rechtsvraag.
 - in de raad van de keizer genomen beslissing.
 - door een rechtsgeleerde op keizerlijk gezag gegeven advies.
 - door de rechter tot de keizer ingerichte rechtsvraag.
- 19 De 'Freirechtsbewegung' beoogde
- de rechter een strikte uitlegging van de letter der wetsartikelen op te leggen.
 - het BGB van minder open normen te voorzien.
 - de rechter een van het BGB onafhankelijke positie te geven.
 - de invloed van de Historische School op het BGB te vergroten.
- 20 In de geschiedenis van de rechtswetenschap bestaat de tegenstelling tussen de *mos italicus* en de *mos gallicus*. Anders dan van de *mos gallicus* kan men van de *mos italicus* stellen dat
- Cuiacius er de grote voorman van was.
 - hij wordt gekenmerkt door een zeer ruime interpretatie van het *Corpus Iuris Civilis*.
 - de *usus modernus pandectarum* zich fel tegen hem afzette.
 - hij sterk filologisch georiënteerd was.
- 21 De zorg voor de rechtspraak is tot aan het jaar 367 v.C. in handen geweest van de consuls. In dat jaar werd de functie van praetor ingesteld en werd dit ambt aan een patricische functionaris toevertrouwd. Deze ontwikkeling stond in verband met het feit dat
- de rechtspraak meer juridische deskundigheid vereiste.
 - de consuls door hun andere werk waren overbelast.
 - het aantal rechtsgeschillen sterk was toegenomen.
 - de emancipatie van de plebejers vorm begon te krijgen.
- 22 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De praetor mocht het civiele recht zonodig corrigeren.
II Het eeuwige edict (*edictum perpetuum*) legde het praetorische recht voor eens en altijd vast.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 23 Welke van de volgende stellingen over Montesquieu's visie over codificatie is juist?
- Montesquieu was
- vóór codificatie omdat de redelijkheid en billijkheid dat eiste.
 - tegen codificatie omdat zij de natuurlijk gegroeide verscheidenheid van de bevolkingsgroepen geweld aan zou doen.
 - vóór codificatie omdat zij het nationaal bewustzijn zou versterken.
 - tegen codificatie omdat de juristenstand nog niet genoeg gevormd was om een wetboek te maken.

- 24 De *mos italicus* is in Duitsland nagevolgd in
- het eigentijdse gebruik der Pandekten (*usus modernus Pandectarum*).
 - de Historische School.
 - de Freirechtsschule.
 - het Vernunftrecht.
- 25 Het Edictum Rothari had binnen het Langobardische koninkrijk *geen* exclusieve werking omdat het
- het Romeinse recht uitdrukkelijk als subsidiaire rechtsbron erkende.
 - het gewoonterecht uitdrukkelijk als subsidiaire rechtsbron erkende.
 - alleen gold voor de Romeinse onderdanen van de Langobardische koning.
 - alleen gold voor de Langobardische onderdanen van de Langobardische koning.
- 26 De Digesten bestaan uit
- constituties van verschillende keizers.
 - fragmenten van geschriften van particuliere juristen.
 - wetten van de volksvergadering.
 - rechtspraak van de praetor.
- 27 De opkomst van het lokaal gewoonterecht in West-Europa kan worden beschouwd als de overwinning van het
- personaliteitsbeginsel op het territorialiteitsbeginsel.
 - legaliteitsbeginsel op het territorialiteitsbeginsel.
 - territorialiteitsbeginsel op het personaliteitsbeginsel.
 - legaliteitsbeginsel op het personaliteitsbeginsel.
- 28 In artikel 6 van de *Déclaration des droits de l'homme et du citoyen* (Verklaring van de Rechten van de mens en van de burger) staat te lezen: 'de wet is de uitdrukking van de gemeenschappelijke wil (*volonté générale*)'. Dit denkbeeld is terug te voeren op de ideeën van
- Voltaire.
 - Montesquieu.
 - Rousseau.
 - Talleyrand.
- 29 Codificaties hebben volgens Lokin voornamelijk
- politieke betekenis.
 - betekenis voor de rechtseenheid.
 - betekenis voor de rechtszekerheid.
 - betekenis voor de jurisprudentie.

- 30 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I In 1806 werd het eerste afgeronde ontwerp van een Nederlandse burgerrechtelijke codificatie voltooid.
 - II Het van kracht worden van het eerste Burgerlijk Wetboek in Nederland had voor de praktijk nagenoeg geen betekenis.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.

Def.
~~Voorlopig~~ antwoordmodel tentamen
Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
dd 8 april 1999
Tent. code: ggqyvvuu

01	b	blz. 351
02	a	blz. 94, 95
03	c	blz. 65-72, 7-9
04	b	blz. 128
05	b	blz. 122
06	a	blz. 31, 193, 257
07	b	blz. 380, 387
08	c	blz. 27
09	b	blz. 147
10	a	blz. 65-72, m.n. 69
11	<i>da</i>	blz. 137, 138
12	a	blz. 98, 99
13	d	blz. 165
14	d	blz. 25
15	a	blz. 93 e.v.; 104 e.v.
16	d	blz. 269 e.v.
17	c	blz. 47 e.v.
18	a	blz. 55
19	c	blz. 235
20	b	blz. 125
21	d	blz. 46
22	b	blz. 48-50
23	b	blz. 155
24	a	blz. 194
25	d	blz. 83, 84
26	b	blz. 60, 65
27	c	blz. 88
28	c	blz. 159
29	a	blz. 207, 208, 421
30	c	blz. 274

OpenUniversiteitNederland

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamenummer	99060047
Versienummer	1
Datum	23 juni 1999
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Liber Extra van Gregorius IX is te beschouwen als een codificatie.
 - II Het Decretum van Gratianus is te beschouwen als een codificatie.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 02 Welk recht heeft in de Middeleeuwen in ons land de rol van het subsidiaire recht vervuld?
- a. Romeins recht
 - b. germaans recht
 - c. natuurrecht
 - d. canoniek recht
- 03 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I Het Breviarium van Alaric is een voorbeeld van toepassing van het personaliteitsbeginsel.
 - II Het Breviarium van Alaric heeft exclusieve werking en is dus te beschouwen als een codificatie.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 04 Het Romeinse recht had op het Westeuropese continent lange tijd de functie van een gemeenschappelijke subsidiaire rechtsbron.
Dit is vooral te verklaren uit
- a. de zwakte van de lokale rechten.
 - b. het streven van de Westeuropese staten naar rechtszekerheid.
 - c. het eeuwenlange Romeinse gezag in dat gebied.
 - d. de grondige systematiek van het Romeinse recht.
- 05 De regel *lex posterior derogat legi priori* gold niet binnen
- a. de Codex Theodosianus.
 - b. de Codex Justinianus.
 - c. de Digesten.
 - d. de Codex Gregorianus.
- 06 Wat is de strekking van de salvatorische clausule?
- a. Zij houdt hetzelfde in als de regel *lex posterior derogat legi priori*.
 - b. Zij verleent exclusiviteit aan een codificatie.
 - c. Zij maakt een *référé législatif* noodzakelijk.
 - d. Geen van bovenstaande alternatieven is juist.

- 07 De praetor vaardigde het *edictum perpetuum* uit op grond van
- een *lex* (wet) van de volksvergadering.
 - een keizerlijke constitutie.
 - een *senatusconsult*.
 - imperium*.
- 08 Tegen de gelding van het Romeinse recht is dikwijls aangevoerd dat het - met name in de Digesten - tal van tegenstrijdigheden zou bevatten. Dit mogelijke bezwaar trachtte Justinianus zelf te ondervangen. Op welke wijze?
- door de Digesten uit te vaardigen als één constitutie.
 - door de namen van de klassieke juristen uitdrukkelijk te vermelden.
 - door het siglen verbod.
 - door de citeerwet, *lex citandi*, nog eens te bekrachtigen.
- 09 Tot de twaalfde eeuw werd in Frankrijk voor het Romeinse recht onder andere geput uit
- de Digesten.
 - de Codex Iustinianus
 - de Novellen.
 - de Institutiones van Gaius.
- 10 Keizer Augustus leidde zijn absolute macht staatsrechtelijk af van
- de oude koningsmacht.
 - de consulaire macht gecombineerd met de macht van de opperpriester.
 - de macht van de opperpriester gecombineerd met de macht van volkstribuun.
 - de consulaire macht gecombineerd met de macht van volkstribuun.
- 11 De gallo-romeinse bevolking in het Frankische rijk van koning Clovis leefde naar
- Gallisch recht.
 - Frankisch recht.
 - kerkelijk recht.
 - Romeins recht.
- 12 Welke van de volgende beweringen betreffende het ontstaan van de universiteit van Bologna is juist?
- Deze ontstond uit verenigingen van studenten.
 - Deze ontstond uit verenigingen van hoogleraren.
 - Deze werd door keizer Frederik Barbarossa opgericht bij de zogenaamde '*Authentica Habita*'.
 - Deze ontstond uit de universiteiten van Byzantium en Beiroet.
- 13 De regel *Graeca non leguntur* (Grieks wordt niet gelezen) gold voor de wijze van behandeling van het Romeinse recht die bekend staat onder de benaming
- mos italicus*.
 - mos gallicus*.
 - Hollandse elegante school.
 - pandektistiek.

- 14 De 'architect' van het Tweede Rijk was
- Wilhelm II
 - Frans Joseph
 - Bismarck
 - Mommsen
- 15 Welke doeleinden wilde Thibaut bereiken met een pan-Duitse codificatie?
- rechtseenheid, politieke eenheid en het uitvoeren van het programma van de Historische School.
 - rechtseenheid, politieke eenheid en vereenvoudiging van de rechtenstudie.
 - rechtseenheid, vereenvoudiging van de rechtenstudie en het uitvoeren van het programma van de Historische School.
 - politieke eenheid, vereenvoudiging van de rechtenstudie en het uitvoeren van het programma van de Historische School.
- 16 De Nazi's konden het Duitse privaatrecht naar hun hand zetten
- door de vele open normen in het BGB te misbruiken.
 - ondanks de betrekkelijk weinig open normen in het BGB.
 - door invoering van Het Volksgesetzbuch ter vervanging van het BGB.
 - door het BGB te vervangen door het ABGB.
- 17 Invoering van het Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) betekende, dat de beoefenaars van het Romeinse recht in Duitsland
- de weg van de *mos gallicus* moesten verlaten.
 - moesten afzien van een literair-historische benadering.
 - in een meer humanistische richting verder moesten.
 - het meer moesten zoeken in de richting van de *mos italicus*.
- 18 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Karel V heeft in zijn homologatiebevel van 1531 opdracht gegeven tot de codificatie van het burgerlijk recht in de Nederlanden.
 - De onder meer in de provincie Groningen van overheidswege opgestelde 'Landrechten' schaften, voor wat betreft de daarin geregelde materie, de rechtskracht van het Romeinse recht af.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 19 Aan de zogenaamde 'Deductie' van Francois Vranck ligt de gedachte ten grondslag dat de soevereiniteit van de Republiek berust bij
- de Staten-Generaal.
 - het volk.
 - de Staten van ieder afzonderlijk gewest.
 - de Stadhouder

- 20 In de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden berustte de soevereiniteit bij
- de Staten der afzonderlijke gewesten.
 - de Staten-Generaal.
 - de Stadhouder.
 - het volk der afzonderlijke gewesten.
- 21 Volgens een bepaalde opvatting kunnen wetten door een uitdrukkelijk daarmee in strijd zijnde gewoonte opzij worden gezet. Men vindt deze opvatting onder andere
- bij Julianus (in de Digesten).
 - bij Irnerius, voor wat betreft de constituties van de keizers van het Heilige Roomse Rijk.
 - in het ABGB.
 - in het canonieke recht.
- 22 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- Feodalisering zou in moderne termen omschreven kunnen worden als het binnendringen van het publiekrecht op het terrein van het privaatrecht.
 - De oorsprong van het feodale stelsel was gelegen in het onroerend goed, dat door de leenheer aan de leenman in leen werd gegeven.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 23 Onder het zogenaamde *privilegium fori* verstond men het voorrecht
- om naar Romeins recht te worden berecht.
 - om naar canoniek recht te worden berecht.
 - om door de keizer te worden berecht.
 - om door een eigen rechtbank te worden berecht.
- 24 Thomas Paine schreef een beroemd boekje, dat van invloed was op het onafhankelijkheidsstreven der Amerikaanse kolonisten. Dit boekje was getiteld:
- 'Sapere aude' (Durf je verstand te gebruiken).
 - 'Inalienable rights' (Onvervreembare rechten).
 - 'Selfevident truths' (Vanzelfsprekende waarheden).
 - 'Common Sense' (Gezond verstand).
- 25 De opkomst van lokaal gewoonterecht in West Europa kan worden beschouwd als de overwinning van het
- personaliteitsbeginsel op het territorialiteitsbeginsel.
 - legaliteitsbeginsel op het territorialiteitsbeginsel.
 - territorialiteitsbeginsel op het personaliteitsbeginsel.
 - legaliteitsbeginsel op het personaliteitsbeginsel.

- 26 De beroemde eed op de kaatsbaan die Mirabeau en de afgevaardigden van de derde stand in 1789 aflegden hield in
- dat men niet zou uiteengaan voordat de koning was afgezet.
 - dat men niet zou uiteengaan voordat voor Frankrijk een grondwet zou zijn opgesteld.
 - dat men niet zou uiteengaan voordat Frankrijk een republiek was geworden.
 - dat men niet zou uiteengaan voordat er een verklaring van de rechten van de mens en de burger (Déclaration des droits des l'homme et du citoyen) zou zijn opgesteld.
- 27 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- De exclusiviteitsclausule, het wezenskenmerk van een codificatie, is in 1804 zonder discussie in de Code civil opgenomen.
 - De Code civil is een bundel afzonderlijke wetten, die elk haar dagtekening en de daaraan verbonden rechtskracht behouden hebben.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 28 Welke schrijver diende niet direct als inspiratiebron voor de Code civil?
- Bourjon
 - Cujas
 - Pothier
 - Domat
- 29 Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen.
- De jurist E. Schrader bepleitte in de vorige eeuw de herinvoering van het praetorisch edict in de Duitse landen, omdat het gemakkelijk jaarlijks aan de nieuwe omstandigheden kon worden aangepast.
 - Von Savigny verzette zich tegen een codificatie omdat de juristen in Duitsland de wetenschappelijke scholing misten die zulk een codificatie mogelijk moest maken.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 30 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- De opvattingen van Montesquieu ten aanzien van de wijze waarop het recht zich vormt staan dichterbij die van Von Savigny dan bij die van de natuurrechtelijke school.
 - De opvattingen van Beccaria ten aanzien van het strafrecht en zijn toepassing kunnen worden samengevat onder het begrip 'legaliteitsbeginsel'.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.

Def.
~~Voorlopig~~ antwoordmodel tentamen
Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
dd 23 juni 1999

- 01 b blz. 104, e.v., 116
- 02 a blz. 91, 94 e.v., 260
- 03 a blz. 85, 137 e.v.
- 04 a blz. 90, 91, 142, 257 e.v.
- 05 c blz. 61, 62, 71
- 06 d blz. 196
- 07 d blz. 39 e.v., blz. 47 e.v.
- 08 a blz. 65 e.v., blz. 70 e.v.
- 09 d blz. 137
- 10 d blz. 52
- 11 d blz. 136
- 12 a blz. 94, 105
- 13 a blz. 123, 149, 150
- 14 c blz. 224 e.v.
- 15 b blz. 214
- 16 b blz. 236 e.v.
- 17 c blz. 229/230
- 18 d blz. 196, 244, 256
- 19 c blz. 246 e.v.
- 20 a blz. 246, 247
- 21 a blz. 96
- 22 c blz. 141
- 23 d blz. 109, 311
- 24 d blz. 19
- 25 c blz. 88
- 26 b blz. 158
- 27 c blz. 173, 174
- 28 ~~b~~ a 275, 147, 34
- 29 a blz. 49, 219
- 30 a blz. 36, 127, 128

OpenUniversiteitNederland

Cursus	Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
Tentamennummer	99080027
Versienummer	1
Datum	25 augustus 1999
Duur	19.00 - 22.00 uur

De opgaven van dit tentamen zijn gebaseerd op het cursusmateriaal dat behoort bij de cursus Rechtsgeschiedenis 1. De antwoorden behoren in overeenstemming te zijn met de inhoud van de cursus.

Het tentamen bestaat uit 30 meerkeuze vragen met vier antwoordalternatieven en omvat 6 pagina's. Voor dit tentamen kunnen maximaal 30 punten behaald worden, dat wil zeggen 1 punt per vraag.

Er dient steeds de voorkeur gegeven te worden aan het meest juiste antwoordalternatief.

U mag bij dit tentamen geen hulpmiddelen gebruiken, behoudens een Nederlands woordenboek.

De voorlopige cesuur van dit tentamen is vastgesteld op 19/20 punten. (Dit wil zeggen, u bent geslaagd indien u 20 punten of hoger heeft gescoord). Deze norm is voorlopig en kan ingevolge Art. 4 lid 3 van het Examenreglement nog worden bijgesteld.

- 01 De privaatrechtelijke eenheid van Italië werd in de moderne tijd voor het eerst gerealiseerd door
- Napoleon.
 - Metternich.
 - Victor-Emanuel.
 - Mussolini.
- 02 Het ontstaan van een internationaal privaatrechtelijk conflictenrecht in Italië in de loop van de middeleeuwen vindt voornamelijk zijn verklaring in
- de geldingskracht van het Romeinse recht als subsidiair recht.
 - de geldingskracht van het canonieke recht naast het Romeinse recht.
 - de praktijk der zogenaamde *professiones juris* ('verklaringen van recht').
 - de verschijning der stedelijke statuten.
- 03 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- De benamingen *gemeen recht*, *gemeines Recht*, *common law*, *droit commun*, *ius commune* betekenen alle gemeenschappelijk recht en doelen alle op het Romeinse recht.
 - Onder de benaming Rooms recht verstond men in de zeventiende eeuw het canonieke recht van de Rooms-Katholieke kerk.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 04 Beoordeel de juistheid van de volgende stellingen.
- De jurist E. Schrader bepleitte in de vorige eeuw de herinvoering van het praetorisch edict in de Duitse landen, omdat het gemakkelijk jaarlijks aan de nieuwe omstandigheden kon worden aangepast.
 - Von Savigny verzette zich tegen een codificatie omdat de juristen in Duitsland de wetenschappelijke scholing misten die zulk een codificatie mogelijk moest maken.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 05 Wie hoort *niet* thuis in het volgende rijtje van 'aanhangers van het natuurrecht'?
- Cicero
 - Tom Paine
 - Bijnkershoek
 - Wolff
- 06 Welk van de volgende rechtsonderdelen behoorde in de Middeleeuwse gedachtenwereld tot het goddelijk recht?
- pauselijke decretalen
 - regels van natuurrecht
 - besluiten van oecumenische concilies
 - regels van canoniek recht

- 07 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De leer dat alle recht valt terug te voeren op de wil van de wetgever is van natuurrechtelijke origine.
 - II Hugo de Groot was van mening dat het Romeinse recht verbindend was omdat het overeenkwam met het natuurrecht.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 08 Thomas Paine schreef een beroemd boekje, dat van invloed was op het onafhankelijkheidsstreven der Amerikaanse kolonisten. Dit boekje was getiteld:
- a. 'Sapere aude' (Durf je verstand te gebruiken).
 - b. 'Inalienable rights' (Onvervreemdbare rechten).
 - c. 'Selfevident truths' (Vanzelfsprekende waarheden).
 - d. 'Common Sense' (Gezond verstand).
- 09 De investituurstrijd tussen de paus en de keizer ging over
- a. het voorrecht van de geestelijken om voor een eigen rechtbank te mogen verschijnen.
 - b. de benoeming van de bisschoppen.
 - c. de verlening van immuniteiten.
 - d. de kroning van de keizer door de paus.
- 10 Hitler wilde het Derde Rijk grondvesten. In dat verband moet onder het Eerste Rijk worden verstaan
- a. het Griekse Rijk.
 - b. het Romeinse Rijk.
 - c. het Sacrum Romanum Imperium (het Heilige Roomse Rijk)
 - d. het Germaanse Rijk.
- 11 Het Reichskammergericht kreeg bij zijn oprichting in 1495 de opdracht naar Romeins recht te oordelen. Waarom echter heeft dit gerecht de gelding van het Romeinse recht in de Duitse landen nauwelijks bevorderd?
- a. omdat de Duitse landen het Germaanse recht kenden
 - b. omdat er talrijke privileges bestonden om *niet* voor het Reichskammergericht te verschijnen
 - c. omdat het Romeinse recht als een vreemd en buitenlands recht werd beschouwd
 - d. omdat de leden van het Reichskammergericht steeds door de keurvorsten moesten worden benoemd
- 12 Als 'vader' van ons huidige BW mag worden beschouwd
- a. Kemper.
 - b. Pothier.
 - c. Nicolai.
 - d. Domat.

- 13 De 'Commissie-Cras', die belast was met de taak een burgerlijk wetboek voor de Bataafse Republiek te vervaardigen, stelde zich op het standpunt dat
- het Romeinse recht zijn subsidiaire rechtskracht zou blijven behouden.
 - het gewoonterecht zijn rechtskracht zou blijven behouden, indien dit niet in strijd was met de codificatie.
 - het gewoonterecht geen zelfstandige rechtskracht meer zou bezitten.
 - het Romeinse recht zijn rechtskracht slechts nog zou behouden indien daarnaar uitdrukkelijk in het wetboek werd verwezen.
- 14 In 1812 was Nederland
- een republiek.
 - een koninkrijk.
 - een provincie.
 - een soeverein vorstendom.
- 15 Beoordeel de juistheid van de twee volgende stellingen.
- In 1806 werd het eerste afgeronde ontwerp van een Nederlandse burgerrechtelijke codificatie voltooid.
 - Het van kracht worden van het eerste burgerlijk wetboek in Nederland had voor de praktijk nagenoeg geen betekenis.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 16 Een eenheidscodificatie werd in Nederland op staatsrechtelijke gronden mogelijk sinds
- de Unie van Utrecht (1579).
 - de Staatsregeling van 1798.
 - de instelling van het Koninkrijk Holland (1806).
 - de grondwet van 1813.
- 17 Met welke der hieronder opgesomde codificaties vertoont het Nederlandse BW van 1838 de meeste overeenkomst?
- het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koninkrijk Holland
 - het Ontwerp Kemper van 1820
 - het Allgemeines Landrecht
 - de Code civil
- 18 De common law in Engeland is in feite
- voornamelijk gebaseerd op de locale gewoonterechten.
 - voornamelijk een rechtersrecht.
 - vooral gebaseerd op het Corpus Iuris Civilis.
 - vooral gebaseerd op het Normandische recht.

- 19 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I In Engeland is de rechtseenheid gegarandeerd door de Magna Charta.
 - II In Engeland bestaat de common law uit gewoonterecht.
- a. I en II zijn juist.
 - b. Alleen I is juist.
 - c. Alleen II is juist.
 - d. I en II zijn onjuist.
- 20 Welke rechtbanken baseerden hun uitspraken op de common law?
- a. Court of Common Pleas, King's Bench, Court of the Exchequer
 - b. Court of Common Pleas, Court of Chancery, Court of the Exchequer
 - c. Court of Common Pleas, King's Bench, Court of Chancery
 - d. King's Bench, Court of Chancery, Court of the Exchequer
- 21 Sinds Koning Henry II van Engeland is een writ
- a. een dagvaarding ter inleiding van het geding.
 - b. een executoriale titel ter uitvoering van een koninklijk bevel.
 - c. een authentieke akte dienend tot bewijs.
 - d. een proces-verbaal van het geding.
- 22 In het boek wordt de Engelse Lord Chancellor vergeleken met de Romeinse praetor. Waarin stemmen zij overeen?
- a. Beiden waren zij de rechterhand van de vorst (resp. de Engelse koningen en de Romeinse keizers).
 - b. Beiden waren zij doorkneet in het Romeinse recht, *ius romanum*.
 - c. Beiden hadden zij de bevoegdheid wetten uit te vaardigen.
 - d. Beiden konden zij het geldende recht corrigeren op grond van de billijkheid.
- 23 De Chancellors van de Court of Chancery baseerden hun uitspraken op
- a. de common law.
 - b. het gewoonterecht.
 - c. het natuurrecht.
 - d. het canonieke recht.
- 24 Het canonieke recht heeft zijn invloed doen gelden op de volgende rechtsgebieden
- a. testamentair erfrecht, huwelijksrecht, overeenkomstenrecht.
 - b. intestaat erfrecht, huwelijksrecht, overeenkomstenrecht.
 - c. testamentair erfrecht, huwelijksrecht, intestaat erfrecht.
 - d. testamentair erfrecht, overeenkomstenrecht, intestaat erfrecht.
- 25 Welke doelstelling heeft Gratianus voor ogen gehad bij het opstellen van het Decretum?
- a. Het is waarschijnlijk bedoeld voor het onderwijs.
 - b. Het is opgezet als werkboek.
 - c. Het is uitputtend bedoeld.
 - d. Het regelt uitsluitend civiel recht.

- 26 Welke der onderstaande canoniekrechtelijke teksten kan als een codificatie worden bestempeld?
- het *Decretum* van Gratianus
 - de *Liber Extra* van Gregorius IX
 - de als 'Clementinen' bekend staande decretalenverzameling van Clemens V
 - de op gezag van paus Gregorius XIII gedrukte editie van het Corpus Iuris Canonici
- 27 Wie van de hieronder genoemde geleerden is een beoefenaar van het canonieke recht?
- Bartolus de Sassoferrato
 - Johannes Teutonicus
 - Accursius
 - Azo
- 28 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I In de Middeleeuwse rechtsbronnenleer zette het canonieke recht het natuurrecht opzij.
II In de Middeleeuwse rechtsbronnenleer zette het canonieke recht het keizerlijke recht opzij.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.
- 29 Het ontstaan van een internationaal privaatrechtelijk conflictenrecht in Italië in de loop van de middeleeuwen vindt voornamelijk zijn verklaring in
- de geldingskracht van het Romeinse recht als subsidiair recht.
 - de geldingskracht van het canonieke recht naast het Romeinse recht.
 - de praktijk der zogenaamde *professiones juris* ('verklaringen van recht').
 - de verschijning der stedelijke statuten.
- 30 Beoordeel de juistheid van de volgende twee stellingen.
- I De benamingen *gemeen recht*, *gemeines Recht*, *common law*, *droit commun*, *ius commune* betekenen alle gemeenschappelijk recht en doelen alle op het Romeinse recht.
II Onder de benaming Rooms recht verstond men in de zeventiende eeuw het canonieke recht van de Rooms-Katholieke kerk.
- I en II zijn juist.
 - Alleen I is juist.
 - Alleen II is juist.
 - I en II zijn onjuist.

D. J.
~~Verloop~~ antwoordmodel tentamen
Rechtsgeschiedenis 1 (R.12.2.1.1)
dd 25 augustus 1999 99000027

- 01 a blz. 130
- 02 d blz. 119-122
- 03 d blz. 257
- 04 a blz. 49, 219
- 05 c blz. 37
- 06 b blz. 102
- 07 c blz. 31, 32
- 08 d blz. 19
- 09 b blz. 107 e.v.
- 10 c blz. 141
- 11 b blz. 195, 196
- ~~12 c blz. 283~~
- 13 b blz. 272
- 14 c blz. 279
- 15 c blz. 278
- 16 b blz. 268
- 17 d blz. 289
- 18 b blz. 373
- 19 c blz. 365, 373
- 20 a blz. 359-362
- 21 a blz. 352 e.v.
- 22 d blz. 47, blz. 368-371
- 23 c blz. 50, 368-371
- 24 a blz. 109 e.v.
- 25 a blz. 104
- 26 b blz. 115-118
- 27 b blz. 99
- 28 c blz. 108
- ~~29 d blz. 119-122~~
- ~~30 d blz. 257~~